

POLONEZY
SINFONIA VARSOVIA
PAWEŁ KAPUŁA

DYRYGENT

1. **EMIL WOJTACKI**
POLONAISE 04:48
I nagroda
2. **PAWEŁ SIEK**
POLONEZ ODRODZENIE 08:58
II nagroda
3. **IRENEUSZ BOCZEK**
POLONEZ 06:19
III nagroda
4. **ADAM JÓZEF FALENTA**
POLONEZ DLA NIEPODLEGŁEJ 06:37
wyróżnienie
5. **HUGO ALFVÉN**
FESTSPEL OP. 25 05:31
6. **JOHAN SVENDSEN**
FESTIVAL POLONAISE OP. 12 12:45
7. **PIOTR CZAJKOWSKI**
DANCE WITH GOBLETs Z BALETU JEZIORO ŁABĘDZIE
(AKT I NR 8 TEMPO DI POLACCA) 06:04

SINFONIA VARSOVIA
PAWEŁ KAPUŁA DYRYGENT

TOTAL TIME 51:03

KONKURS KOMPOZYTORSKI **WARSZAWSKI POLONEZ DLA NIEPODLEGŁEJ**

We wrześniu 2017 r., włączając się w przygotowania do obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, Orkiestra Sinfonia Varsovia, z inicjatywy Ewy Malinowskiej-Grupińskiej, przewodniczącej Rady Miasta, popartej stanowiskiem Rady m.st. Warszawy, ogłosiła otwarty konkurs kompozytorski. Przedmiotem konkursu było napisanie uroczystego „Warszawskiego poloneza dla Niepodległej”, który nawiązywałby do najlepszych tradycji tego gatunku, zachowując jednocześnie walory użytkowe, pozwalające na wykonanie go z elementami choreografii.

Do współzawodnictwa mogli stanąć polscy kompozytorzy w każdym wieku, również bez formalnego wykształcenia muzycznego. Twórcy mieli do dyspozycji pełny aparat orkiestry symfonicznej. Zainteresowanie konkursem okazało się bardzo duże, wpłynęło ponad 100 prac od kompozytorów z całej Polski i zagranicy. Nadesłane kompozycje oceniała komisja pod przewodnictwem **prof. Krzysztofa Pendereckiego**, w składzie: **Agata Zubeł**, **Grażyna Pstrokońska-Nawratil**, **Paweł Mykietyn**, **Paweł Szymański**, **Tadeusz Strugała** oraz **Janusz Marynowski**, dyrektor Orkiestry Sinfonia Varsovia, instytucji kultury m.st. Warszawy.

4 czerwca 2018 r., podczas konferencji prasowej w Pałacu Ślubów na Placu Zamkowym w Warszawie, w obecności władz miasta, zostały ogłoszone wyniki konkursu. Orkiestra Sinfonia Varsovia nagrała zwycięskie polonezy w sierpniu 2018 r., pod dyрекcją Pawła Kapuły w Studiu nagraniowym Polskiego Radia w Warszawie.

fol. Marta Grawon

Wykonanie premierowe nagrodzonych polonezów odbyło się 29 września 2018 r. podczas 9. edycji festiwalu Szalone Dni Muzyki w Sali Moniuszki Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie. Laureaci otrzymali dodatkowo nagrody pieniężne ufundowane przez m. st. Warszawa.

POLONEZY

Polonez był w XVIII i XIX wieku jednym z najpopularniejszych tańców w Europie, choć proces ten rozpoczął się już wcześniej. Świadczą o tym liczne polonezy pisane na różne obsady przez kompozytorów wielu nacji. Najśłynniejsze przykłady to polonezy Telemanna czy Jana Sebastiana Bacha, które kompozytor umieszczał jako części utworów, np. w II Suicie orkiestrowej h-moll BWV 1067 gdzie Polonaise stanowi piątą część. Także Haendel w swoim Concerto Grosso e-moll (op. 6, nr 3) wplótł polonez jako część czwartą. Jak wykazał w swojej fascynującej książce Szymon Paczkowski, XVIII-wieczni teoretycy i kompozytorzy niemieccy uznawali polski styl muzyczny, który spopularyzował Telemann, za równorzędny z francuskim, włoskim i niemieckim – tak pisał między innymi Johann Adolph Scheibe, który uważał, że „Włoch jest w swojej muzyce namiętny, Francuz radosny, Niemiec głęboko zadumany, zaś Polak prześmiewczy”. 130 lat wcześniej Michael Praetorius wspominał w Syntagma Musicum (1615) o tańcu czy melodii polskiej, włoskiej, francuskiej i niemieckiej jako odpowiedniku starożytnych mod, a Johann Nikolaus Forkel w 1788 przypisywał stylowi polskiemu dostojny charakter tonacji doryckiej, stwierdzając, że „nie ma nic bardziej uroczystego jak polska muzyka narodowa”. Prof. Paczkowski dowodzi, że polonez w kantatach J. S. Bacha spełniał funkcję alegoryczną jako muzyczny symbol „władzy królewskiej i królewskiego majestatu Boga”. Ze względu na swoją podniosłość i wytworność oraz swój charakter dumny i uroczysty do czego przyczynia się dość stateczne tempo i metrum 3/4 w połączeniu z charakterystycznym rytmem, zdaniem Carla Josepha von Feldtensteina, ówczesnego mistrza tańca z Brunszwiku, polonez nie powinien „być grany zbyt szybko, ale raczej heroicznie”.

Polonez był tak powszechnie uwielbiany w XVIII stuleciu, że otwierano nim bale dworskie, najpierw na dworze królewsko-elektorskim w Dreźnie, następnie na innych dworach niemieckich, a pod koniec wieku zaczął pełnić podobną ceremonialną funkcję w Rosji, łącząc się z „wyobrażeniem majestatu i potęgi władzy monarszej”, jako że napisany przez polskiego kompozytora Józefa Kozłowskiego uroczysty polonez ze słowami Gawryły Dierżawina stał się nieoficjalnym hymnem Rosji do roku 1815. Jego melodia pojawia się w zakończeniu sceny balu z II aktu opery Dama Pikowa Czajkowskiego, dla podkreślenia uroczystego wejścia carycy Katarzyny II. Tę tradycję kontynuował np. Johann Strauss II (Fest-Polonaise) czy Antonín Dvořák.

Beethoven skomponował swój Polonaise C-dur na fortepian, op. 89, dedykowany carycy Marii Aleksiejewnie. w grudniu 1814. Później kompozycje Chopina stały się rozwinięciem i apoteozą tej formy. Wyjątkowo piękny jest Polonez B-dur na skrzypce i małą orkiestrę Schuberta (1817), z minorowym odcinkiem środkowym. Skrzypcowe polonezy koncertowe o charakterze wirtuozowskim i bardzo bogatej skali wyrazowej powstawały w II połowie XIX wieku - Wieniawskiego wczesny D-dur op. 4 (1852), późny Polonaise brillante A-dur (1870) czy Polonaise de concert Zdenka Fibicha (1878). Schumann z kolei umieścił polonez w finale swojego koncertu skrzypcowego (1853), skomponował też wcześniej 8 polonezów na cztery ręce. Jego żona Clara Wieck napisała uroklive cztery polonezy jako swoje opus 1, w wieku 10 lat. Także drugim opusem Richarda Wagnera był polonez na cztery ręce. Podobnie swoją twórczość kompozytorską od fortepianowych polonezów rozpoczynał Ignacy Feliks Dobrzyński, autor między innymi Nowego poloneza z tematów opery „Sroka złodziej” G. Rossiniego (ok. 1826), Dwóch polonezów koncertujących na wielką orkiestrę op. 31 (ok. 1839) czy Poloneza na dzień dojsia do pełnoletności carewicz Mikołaja Aleksandrowicza (1859).

Ciekawą odmianą ilustrującą nastroje epoki i tragedię Polski pod zaborami był „polonez melancholijny” – widoczny jest on i u Dobrzyńskiego (Pożegnanie, melancholijny polonez, 1829), i u Juliusza Zarębskiego (1883), i Liszta (1852). Wątki polonezowe pojawiają się też w twórczości pisanej podczas II wojny światowej dla podkreślenia solidarności z Polską - tu przykładem może być piękny Polonez symfoniczny Karola Rathausa (1943).

Na niniejszej płycie zawarte są polonezy nowe – owoc konkursu kompozytorskiego „Warszawski polonez dla Niepodległej” – oraz starsze i mniej znane, lecz ukazujące zakres oddziaływania polonezowego rytmu na północy Europy, jak Festpolonese op. 12 (1873) norweskiego kompozytora Johana Svendsena (1840-1911) i Festspel op. 25 (1907) szwedzkiego kompozytora, skrzypka, dyrygenta i malarza Hugo Alfvéna (1872 – 1960). Płytę zamyka polonezowy przebój jakim jest Dance with Goblets (Taniec z pucharami) z I aktu baletu Jezioro łabędzie. Kompozytorzy nagrodzeni w konkursie w różny sposób odwołali się do tradycji tej formy, której charakterystyczny rytm jest zarazem wyzwaniem i pułapką, gdy jest potraktowany w zbyt schematyczny sposób: Emil Wojtacki – stosując demontaż, Paweł Siek – przez ilustracyjne, programowe podejście, zaś Ireneusz Boczek Polonez – poprzez przywołanie typowych motywów i rytmów. Ciekawy jest utwór najmłodszego, zaledwie 12-letniego uczestnika konkursu, Adama Józefa Falenty, który odwołał się do wielokulturowej tradycji muzycznej Rzeczypospolitej.

dr Katarzyna Naliwajek

I NAGRODA

Emil Wojtacki

urodzony w Olsztynie, studiował informatykę na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim po czym rozpoczął studia na Akademii Muzycznej w Krakowie, na wydziale Kompozycji i Teorii Muzyki w klasie prof. Józefa Rychlika (dyplom z wyróżnieniem). Mieszka w Krakowie.

W 2013 r. uzyskał stopień doktora sztuki. Praktykuje śpiew tradycyjny (chorał gregoriański i bizantyjski), zajmuje się również projektowaniem graficznym i redakcją materiałów nutowych.

Laureat konkursów kompozytorskich: I nagroda za *De Caritate* do słów Hildegardy z Bingen w Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim „Musica Sacra” (Częstochowa, 2009), I nagroda za *Sonettino per Clavicembalo* w konkursie im. Tadeusza Ochlewskiego (2008).

Utwory Wojtackiego cechuje wielowarstwowość i wewnętrzna złożoność (Koncert wiolonczelowy, „An nulla est...”), a także wyrafinowana brzmieniowość („Liwień nad Jerszałaimom”, Symfonia); nawiązująca niekiedy do XX-wiecznej sensualnej tradycji francuskiej, operująca wydzielonymi z orkiestry ansablami, oraz nieoczywistymi fakturami pełnymi detali („Zefiro Torna”).

Szczególne znaczenie w twórczości Wojtackiego ma związek muzyki ze słowem. W swoich utworach kompozytor dąży do uzyskania potencjału semantycznego tekstów literackich i „przełożenia” go na płaszczyznę muzyczną. Odwołuje się także do historycznego tła muzyki (pieśni do słów Hildegardy z Bingen, „Zefiro Torna”), również z uwzględnieniem jej funkcji rytualnej („Zwiastunowie”).

II NAGRODA

Paweł Siek

urodzony w Lublinie, w 2012 r. rozpoczął naukę w klasie kompozycji Wojciecha Wiłtaka w Akademii Muzycznej w Krakowie (dyplom licencjacki z wyróżnieniem), obecnie realizuje program studiów magisterskich. Studiował również w Konserwatorium Muzycznym w Mediolanie (2013–2014) u Alessandro Solbiatiego oraz w University of Louisville w Stanach Zjednoczonych (2017) – u Krzysztofa Wołka i Steve’a Rouse’a. Kompozycji elektroakustycznej uczył się w klasie Marka Chołoniewskiego w Akademii Muzycznej w Krakowie oraz Krzysztofa Wołka w University of Louisville. Jego prace znalazły się w programach festiwali: Orfeus w Bratysławie, aXes, Ostrava Days Festival, European Music Festival Neerpelt (2015), XX Forum Witolda Lutosławskiego „Most”, Elementi, Festiwalu mdw (2016), New Music Festival Louisville (2017), 30. Międzynarodowego Festiwalu Kompozytorów Krakowskich oraz wspomnieniowej edycji festiwalu Młodzi Muzycy Młodemu Miastu w Stalowej Woli (2018). Ukazały się na wydaniach płytowych w Australii, Polsce i Słowacji oraz drukiem – nakładem Wydawnictwa Konserwatorium w Szanghaju, były transmitowane przez New York’s Upper Hudson Valley Radio i Slovenský rozhlas. Laureat I oraz III nagrody I Ogólnopolskiego Konkursu Kompozytorskiego im. Marka Jasińskiego w Bydgoszczy oraz II nagrody Międzynarodowego Konkursu Kompozytorskiego w Denver. W roku akademickim 2016–2017 był stypendystą Marszałka Województwa Małopolskiego (Sapere Auso) oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

III NAGRODA

Ireneusz Boczek w czerwcu 2006 r. ukończył z wynikiem celującym Akademię Muzyczną w Krakowie, gdzie studiował grę na fortepianie pod kierunkiem prof. Stefana Wojtasa. W latach 2008-2009 studiował w ramach studiów podyplomowych w klasie fortepianu prof. Katarzyny Popowej-Zydroń w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Jest laureatem krajowych i międzynarodowych konkursów pianistycznych: I miejsce w Konkursie Młodych Pianistów „Nad Kamienną”, V miejsce w Ogólnopolskim Konkursie na Stypendia Artystyczne Towarzystwa im. Fryderyka Chopina w Warszawie oraz I miejsce (ex aequo) w XXXIII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym Palma d’ Oro w Finale Ligure (Włochy, 2006).

Był stypendystą Fundacji „Daj Szansę” oraz Lions Club Berlin-Grünwald. Występował jako solista i kameralista w krajach Europy i Azji. Od kilku lat samodzielnie zgłębia zagadnienia instrumentacji i kompozycji, co pozwala mu na systematyczne podejmowanie nowych muzycznych wyzwań w charakterze aranżera i kompozytora.

WYRÓŻNIENIE DLA NAJMŁODSZEGO UCZESTNIKA KONKURSU

Adam Józef Falenta urodzony w 2005 r. w Toruniu. W 2012 r. rozpoczął naukę w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I st. w Toruniu, w klasie skrzypiec Grzegorza Bogusza. W latach 2016 i 2017 otrzymał stypendium Prezydenta Miasta Torunia za wybitne osiągnięcia naukowe i artystyczne. Laureat licznych konkursów z teorii muzyki: I miejsce w makroregionalnym konkursie „Mistrz zasad muzyki” (Grudziądz, 2018), I miejsce w VI Międzyszkolnym Konkursie Wiedzy o Muzyce im. Korneliusza Ejsmonta (Kwidzyn, 2018), I miejsce w Regionalnym Konkursie Słuchowym (Toruń, 2018).

Uczęszcza na zajęcia kompozycji prowadzone przez Magdę Cynk-Mikołajewską. Do jego sukcesów należą: II miejsce w III Ogólnopolskim Konkursie Kompozytorskim im. Piotra Perkowskiiego (2016), II miejsce w XVIII i XIX Ogólnopolskim Konkursie Kompozytorskim UFM w Warszawie (2017, 2018), I miejsce oraz dwa równorzędne III miejsca w Wojewódzkim Konkursie Kompozytorskim „Siły Natury” (2017), II miejsce w Konkursie Kompozytorskim „Jugend Komponiert” des Landes Brandenburg (2017).

Toruńska Orkiestra Symfoniczna wykonała jego „The Universe” podczas koncertu „Obrazki z wystawy” w 2018 r. „Uwertura przeraźliwa” zagrana została na Zamku Królewskim w Warszawie na Koncercie Zespołów Kameralnych, organizowanym przez ZPSM nr 1 w Warszawie. Cappella Gedanensis wykonała utwór „Moja Gwiazda” w ramach 25. Festiwalu Muzyki i Sztuki Krajów Bałtyckich „PROBALTICA” na Koncercie Kompozytorów Toruńskich.

SINFONIA VARSOVIA

Krzysztof Penderecki

Dyrektor Artystyczny

Janusz Marynowski

Dyrektor

I SKRZYPCE

Jakub Haufa koncertmistrz

Adam Siebers p.o. II koncertmistrza

Artur Gadzała muzyk solista

Andrzej Staniewicz

Łukasz Turcza

Anna Gotartowska

Edyta Czyżewska

Krzysztof Oczko

Katarzyna Gilewska

Agnieszka Zdebska

Magdalena Krzyżanowska

II SKRZYPCE

Stanisław Podemski p.o. lidera

Kamil Staniczek p.o. lidera

Zofia Endzelm muzyk solista

Paweł Gadzina

Grzegorz Kozłowski bibliotekarz

Krystyna Walkiewicz

Bogusław Powichrowski

Artur Konowalik inspektor orkiestry,
koordynator pracy artystycznej

Agnieszka Guz

Gabriela Opacka*

ALTÓWKI

Grzegorz Stachurski muzyk solista

Włodzimierz Żurawski

Janusz Bieżyński

Jacek Nycz

Małgorzata Szczepańska

Dariusz Kisieliński

Bartosz Henrych*

Łucja Koczoł*

WIOLONCZELI

Katarzyna Drzewiecka muzyk solista

Piotr Krzemionka

Daria Grzegorz*

Tomasz Błaszczak*

Adam Misiak*

Antonina Przybyszewska*

KONTRABASY

Marek Bogacz

Karol Kinal

Marcin Rokita*

FLETY

Andrzej Krzyżanowski I flet, inspektor

Anna Jasińska

Hanna Turonek

OBOJE

Jakub Jackowski*

Adam Szlęzak

KLARNETY

Radosław Soroka I klarnet

Karol Sikora klarnet basowy

FAGOTY

Szymon Michalik I fagot

Wiesław Wołoszynek

WALTORNIE

Henryk Kowalewicz I waltornia

Roman Sykta

Krzysztof Stencel

Anna Baran*

Igor Szeligowski*

TRĄBKI

Ostap Popowych*

Andrzej Tomczok

Damian Marat*

Tomasz Kirsztling*

PUZONY

Marek Żwirdowski I puzon

Tomasz Świątczyński

Mariusz Opaliński

TUBA

Krzysztof Mucha*

KOTŁY

Piotr Kostrzewa

PERKUSJA

Piotr Kostrzewa I kotły

Maria Chlebus II kotły / perkusja

Raoman Orłow*

Karol Krasieński*

Wojciech Bylica*

* gościnnie

SINFONIA VARSOVIA W 1984 r. na zaproszenie Waldemara Dąbrowskiego, dyrektora naczelnego Centrum Sztuki Studio im. St. I. Witkiewicza oraz Franciszka Wybrańczyka, dyrektora Polskiej Orkiestry Kameralnej, na występy w Polsce w charakterze solisty i dyrygenta przybył legendarny skrzypek Yehudi Menuhin. By sprostać wymaganiom repertuaru, orkiestra zaprosiła do współpracy wybitnych muzyków z całego kraju. Koncerty prowadzone przez Menuhina spotkały się z uznaniem publiczności i krytyków, a artysta przyjął propozycję objęcia funkcji pierwszego gościnnego dyrygenta nowo powstałej orkiestry Sinfonia Varsovia.

Sinfonia Varsovia występuje w najbardziej prestiżowych salach koncertowych, na najważniejszych festiwalach, współpracując ze światowej sławy dyrygentami i solistami. Zespół zrealizował ponad 280 nagrań płytowych, radiowych i telewizyjnych, uhonorowanych prestiżowymi nagrodami. W 1997 r. dyrektorem muzycznym, a w 2003 r. artystycznym orkiestry został prof. Krzysztof Penderecki. Organizatorem Orkiestry Sinfonia Varsovia jest Miasto Stołeczne Warszawa. W 2018 r. dyrektor Orkiestry Janusz Marynowski podpisał z Miastem umowę na budowę sali koncertowej Sinfonii Varsovii.

www.sinfoniavarsovia.org

PAWEŁ KAPUŁA urodził się w Rybniku w 1992 r. Ukończył dyrygenturę w Akademii Muzycznej w Krakowie (uczeń prof. Tadeusza Strugały i Stanisława Krawczyńskiego) i wydział muzykologii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jest finalistą i laureatem wyróżnień na I Ogólnopolskim Konkursie Studentów Dyrygentury im. Adama Kopcińskiego we Wrocławiu (2013).

W 2016 r. Paweł Kapuła był asystentem Andreey Boreyki w Belgijskiej Orkiestrze Narodowej w Brukseli (Orchestre National de Belgique). Od sezonu artystycznego 2016/17 jest dyrygentem-asystentem Jacka Kaspszyka w Filharmonii Narodowej w Warszawie. W grudniu 2016 r. zadebiutował z Orkiestrą Filharmonii Narodowej, w marcu 2017 r. z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia (NOSPR). Występował z orkiestrami filharmonicznymi w Zielonej Górze, Wrocławiu, z Akademią Beethovenowską.

wykonawcy
Sinfonia Varsovia
Paweł Kapuła

producent wykonawczy
Marta Grawon

redakcja
Marta Grawon
Inga Szczerbińska

omówienie
Katarzyna Naliwajek-Mazurek

koordynacja
Helena Lenkiewicz

zdjęcia
Bart Barczyk
Marta Grawon

projekt graficzny
skład i przygotowanie do druku
ThisWayDesign

reżyseria nagrania
Tadeusz Mieczkowski

asystent reżysera dźwięku
Robert Żychliński

**NAGRANIE ZREALIZOWANE
W STUDIUM NAGRANIOWYM
POLSKIEGO RADIA W WARSZAWIE
W DNIACH 26-28 SIERPNI 2018**

fot. Bart Barczyk

**Sinfonia
ORKIESTRA
Varsovia**

Instytucja Kultury
m.st. Warszawy

